

SLOVENSKÁ ŠTATISTIKA a DEMOGRAFIA

SLOVAK STATISTICS
and DEMOGRAPHY

4/2025

ročník/volume 35

Recenzovaný vedecký časopis so zameraním na prezentáciu moderných štatistických a demografických metód a postupov.

Scientific peer-reviewed journal focusing on the presentation of modern statistical and demographic methods and procedures.

Článok/Article: 5

Typ článku/Type of article: informácia/information

Strany/Pages: 71 – 72

Dátum vydania/Publication date: 15. október 2025/October 15, 2025

Informácia/Information

KONFERENCIA EURÓPSKÝCH ŠTATISTIKOV (CES) A ZASADNUTIE ŠTATISTICKÉHO VÝBORU OECD

CONFERENCE OF EUROPEAN STATISTICIANS (CES) AND MEETING OF THE OECD STATISTICIANS COMMITTEE

Začiatkom leta Ženeva opäť hostila štatistikov na dvoch významných stretnutiach: Konferencii európskych štatistikov (CES) a zasadnutí štatistického výboru OECD.

73. plenárne zasadnutie CES sa uskutočnilo 16. – 18. júna 2025 s bohatým programom. Jednou z hlavných tém programu bolo *Strategické smerovanie v práci štatistických úradov*, pričom diskusia sa zamerala najmä na:

- strategické smerovanie NŠÚ v čase technologických zmien a spoločenskej neistoty,
- potrebu modernizácie technologickej infraštruktúry, dátových kapacít a využívania alternatívnych zdrojov údajov,
- význam dôvery, etiky a boja proti dezinformáciám,
- úlohu AI a nutnosť zrozumiteľnej komunikácie štatistiky smerom k verejnosti.

Z diskusií vyplynulo, že podobným výzvam a problémom čelia všetky krajiny vrátane Slovenska – bez ohľadu na ich veľkosť alebo vyspelosť.

Ďalšou dôležitou témou bolo *Riešenie zneužívania údajov a dezinformácií*. Autori príspevkov z Kanady, zo Spojeného kráľovstva, z Albánska, Eurostatu, Belgicka, zo Švajčiarska a súkromnej organizácie z Nórska na konkrétnych príkladoch z praxe riešili, ako identifikovať, monitorovať a verifikovať dezinformácie. Hlavnými nástrojmi národných štatistických úradov v tejto oblasti je proaktívna komunikácia hodnôt a princípov Kódexu postupov pre európske štatistiky, partnerstvá a vzdelávanie verejnosti.

Do centra pozornosti CES sa dostala – ako reakcia na stále sa znižujúcu mieru návratnosti pri zberoch štatistických zisťovaní – aj téma *Zmeny a inovácie v zisťovaniach*. Téma zahŕňala príspevky zamerané na zisťovania v domácnostiach ale aj príspevky na riešenie problémov pri zbere údajov v podnikoch. Celkovo 17 príspevkov obsahovalo aj príspevok Štatistického úradu SR, ktorého autor Boris Frankovič sa zamerail na georeferencovanú výberovú vzorku pri marginalizovaných rómskych komunitách. V rámci bloku boli identifikované tri hlavné problémy, okrem už spomenutej znižujúcej sa miery odpovedí aj nárast požiadaviek na disagregované údaje a finančné obmedzenia. Jednotlivé príspevky sa zamerali na to, ako lepšie riadiť (organizovať, kontrolovať a koordinovať) zber údajov, ako zabezpečiť výber „skrytých“ populácií, aby sa dosiahli reprezentatívne výsledky, ako prispôsobiť spôsob zberu údajov, aby sa dosiahla lepšia miera odpovedí, ako zlepšiť využívanie administratívnych a alternatívnych zdrojov údajov, ako znížiť náklady a zaťaženie respondentov, ale aj na riešenie neposkytnutia odpovedí, potrebu úprav dotazníkov a modernizáciu spracovania údajov.

Súčasťou programu bolo ďalej schválenie viacerých dokumentov (manuálov a odporúčaní), ktoré nastavujú koncepty a metodiku pre štatistikov, napr. Odporúčania pre sčítanie obyvateľov, domov a bytov okolo roku 2030, Meranie sociálnej kohézie, Administratívne údaje o ťažko dosiahnuteľných skupinách, Manuál na meranie blahobytu, Etika v moderných štatistických organizáciách – guide, aktualizácia GSBPM.

Zdroj: autorka článku

Ďalšie dva dni sa v Paláci národov konalo 22. plenárne zasadnutie Výboru OECD pre štatistiku a štatistickú politiku. Program sa prioritne zameriaval na novú SNA a jej implementáciu nielen v podmienkach EÚ a problematiku umelej inteligencie. Jedným z významných dokumentov, ktoré sa prerokovali, bol dokument Pokrok v meraní investícií do umelej inteligencie: ciele, definície, rámec merania a odhady pre Európsku úniu. Osobitná pozornosť sa venovala výstupom WISE centra OECD so zameraním na meranie blahobytu, sociálnej kohézie, udržateľnosti a rovnosti príležitostí.

PhDr. Ľudmila Ivančíková, PhD.
*podpredsedníčka Štatistického úradu Slovenskej republiky
a predsedníčka redakčnej rady časopisu Slovenská štatistika a demografia*